

O a maga részéről már tudja is annak a módját, hogyan lehet és kell Tisza Kálmánt és pártját a jövő ülésnek mindjárt a kezdetén kompromitálni. Ott van rá két incidens: a szeptemberi rakpart és a Kókán-ügy. Mind a két dolog a kapóra jött s ha Kossuth kicsavarta a Károlyi Gábornak és Polonyiak fegyverét az ellenék kezébe, van most más „cause celebre”; nem is egy, hanem párjával. Már pedig, hogy ezeket a megtörtént dolgokért senkit sem lehet széles e föld korekségén felelőssé tenni, csak Tisza Kálmánt, az immár a napnál is világosabb.

Ekként fegyverkezve készül a kérdéses ellenzéki újság az állami közigazgatás nagyszabású kérdésére s mivel Kókán sikasztott, tehát most már elkerülhetetlen szükségé vált az állami ad minisztráció. Ilyen logikával megy a közigazgatás államossága kérdésének az az újság s egy pillanatra sem áll meg gondolkozni, hogy a csunya ügy tulajdonképen kinek lehet a fegyvere — ha lehet egyáltalán fegyvert kivácsolni a ből — annak-e, a ki a mai közigazgatási rendszer híve, vagy annak, a ki az állami adminisztráció mellett érvel.

Legvégül nagyon zokon vette a Napló a Nemzetét, hogy az a „félhivatalos” újság olyan merész dolgot irt közlebről, hogy a közigazgatás államosságiáról megalkotandó közigazgatási törvény nem egy ülésnek munkája lesz; hogy sok tanulmányozás, még több előkészület kívántatik meg ahhoz. Nyilván való hogy a Napló okos fölve ennek is neki minen minen előleges készletek és intézkedések nélkül. Mert nagyon örvendetes dolog lenne a kormányval olyan elsietett munkát végeztetni, a mit megbánjon a nemzet, a mit tönkre tegyen egy-két esztendő alatt a gyakorlatot s a minek kárörvendjen végezetre a Pesti Napló.

Mikor tehát a jövő ülésnek ajtónyílása előtt egy ilyen prozopozíciókkal lép fel egy „tekintélyes” párt komoly lapja, akkor bizony magunk sem tudjuk, mi lesz?

Lesz-e a parlament közelgő ülészakánai kívánt sikere?

Lesz-e annyi komolyság az ellenzéki pártokon, hogy az ilyen Napló-féle tanácsoknak fel nem tölve, le ne sülyeszze a parlament tekintélyét arra az alacsony helyre, a hvá tavaly lerántotta? — Ez nagyon kétséges.

NYilatkozat. Kozma Ferencz miniszteri tanácsostól a következő sorok jelentek meg:

Hivatalos teendőim miatt távollévé, csak most, t. b. 14-én értesültem arról, hogy nevem a Kókán-téle büntülő tárgyalás alkalmával szintén meghurcoltatott, azt állítván a vádlott, hogy a földmívelési miniszterium kézi pénztárából én is vettem volt fél köcsön pénzeket.

Eme alaptalan vádra a legilletékesebb védelmet és választ azon határozat adandja meg, melyet az ügyben fejelem hatóságom fog megjelenteni.

lakában kerestek föl a hírneves írót. Az inas egy japáni stílusban kaczerúl és művészi érzékkel berendezett földszinti kis szalonba vezette őket. A falon az idős Concour és Hugo Viktor arczépe függött.

Zola belép — írja Galdemar — leültet bennünket s gyorsan, idegesen beszélni kezd az időjárásról, a falusi és párisi életéről. Megsoványodott, alakja veszített kerületéből s szakálva ősz. De arczkifejezése fiatalos s egész valójára csupa tűz. Semmi ünnepiesség sincs benne. Egész madora Daudetre emlékeztet. Nagy folyékony-sággal beszél a maga is beleheví miközben az eszmék csak úgy túdulnak ajkairól.

A beszélgetés azon indult meg, hogy Zola angolra fordított műveit elköbozták s a kiadóit becsukták. Zola vállalt vont, meg jegyzé, hogy ez őt nem bántotta s aztán folytatta:

— Mi francziák igen keveset törődünk azzal, hogy a külföldön mit gondolnak rólunk l ez nagy hiba, de hat mi már csak ilyenek vagyunk. Alig van közöttünk ember, a ki valami idegen nyelvet beszélne. Magam is, a franczián kívül csak pár olasz szót tudok. Es én a külföldi véleményekkel való nemtorődés tekintetében tökéletes franczia vagyok. A legnagyobb közömbösséggel fogadom, ha jelentik, hogy itt vagy ott ajkalföldön leoglalták a munkámat. Különben az ilyen felolalnak azt hiszem, művészeti szempontból semmi közük hozzá. Itt speciális erkölcsi szempontok döntenek.

Egy további kérdésre est felelte Zola: — Nem hiszem, hogy a naturalisztikus iskola befolyással lett volna az angol irodalomra az angol írók kívül álltak minden eredeti mozaalom sodrán. Őszintén szólva, az önk nagy regényírónak, Thackeraynak, Dickensnek, George Eliotnak halála óta az önk l tteraturája nagyon szegény lett. A mi George Eliot-t illeti: itt francziarozságbán az ömunkáinak lefordításával és népszerűsítésével kísérletet tettek a nyilvános reakciónak artak provokálni, az idealista regény jávára, vagy tán inkább közeputat találni a képelet termékei és a naturalisztikus formula közt. A nagy angol író realizmusát kevesebb keserűséggel itélvén meg, mint a mieiket, azt hittek, hogy nagy erkölcsömestő hatása lesz. A kritika látta, hogy a közönség nem

Ezen meggyőződésből kiindulva, a vizsgálat elrendelését önmagam rögtön kérelmeztem; egyuttal pedig az írtást is folyamodom az exallenciájára a földmívelési miniszter urhoz, hogy engemet, míg ezen ügy tisztában nem hozatik — minden hivatalos teendőktől felmenteni méltótsassék.

Budapest, 1889. szeptember 16.

Kozma Ferencz.
min. tanácsos.

A tartalékos tisztek és hadapródok fegyvergyakorlatai.

Ama tisztek, hadapródok, orvosok és katonai hivatalnokok jövőben való fegyvergyakorlataira nézve, a kik már az új véderőtörvény intézkedéseinek alapján nyerték rangjokat, az az önkényeskedéstől kerülnek ki, a kik 1889. szept. hó 30-ig még nem kezdtek meg a tényleges szolgálatait, a hadgyminiszterium a következő utasítást állapította meg:

A tartalékos tisztek (katonai hivatalnokok) és tisztihelyettesek (segédorvos-helyettesek) fegyver- (szolgálati) gyakorlatikaik, rendszerint a tényleges szolgálataiból lett kielégüléseket követően, negyedik és hatodik évben kötelesek teljesíteni. Azon katonai állománybeli tartalékos tisztek és tartalékos hadapródok, kik tényleges szolgálataikat, mint egyévi önkényeskedés teljesítették, gyakorlati kiképzetésüket ezébjől, a szükség mérvéhez képest, tartaléki szolgálati kötelezettségük többi éveiben is bevenhatók fegyvergyakorlatokra. Az e részben való határozatot a csapatostest javaslatára a közös hadgyminiszter hozza meg.

A hivataszerű (tényleges állományból kikerült) tartalékos tisztek (katonai hivatalnokok) és hadapródok csak annyi fegyver- (szolgálati) gyakorlatra kötelezve, a mennyi a rájuk még háramló tartaléki szolgálati kötelezettségre eskü. A tartalékos tiszteknél, katonai hivatalnokoknál és hadapródoknál (segédorvos-helyetteseknél) minden önkényes tényleges szolgálat, mely legalább nagy hétig tart egy fegyver- (szolgálati) gyakorlatot akkor számítatik be, ha az illeték e mellett a szolgálati kötelezettségnek megfelelően megcélzott.

A lovasság tartalékos tiszteinek megengedhető, hogy a dundártézti iskolát, ha a helyiség elegendő volna azt lehetővé teszi, látogatásuk, ha kinyitott tartják, hogy tanfolyam egész tartama alatt a megvárt tanóránál kizárólag a szolgálataik akadják szenteljék. Hogy saját loval bírjon s ill. a főtételhez nem kívántatik meg. Továbbá a csapatparancsokot a saját fegyvernembeli tartalékos tiszteknél önkényeskedésük folytatás és rövid uton megengedhetik azt, hogy rövid tartamú különös gyakorlatokba, minők például a mezejárás, a lovas robantási gyakorlatok, hídverés, zárgyakorlatok, stb. saját költségükön minden további jelentés nélkül is részt vehessenek. Minden ily gyakorlatban való részvétel, a hosszabb ideig tartott ilyen gyakorlatoknál azonban eredményes is, — a minőségnyi táblázatban feljegyrendő. A katonai állománybeli tartalékos tisztek és hadapródok a fegyvergyakorlatoktól elvileg állományosapatoknál, és a hol lehetséges, azon alozattal kötelesek teljesíteni, a melyhez be vannak osztva. A tartalékos tisztek és hadapródok az iránti kérvényei, hogy a fegyvergyakorlatot nem az állományilletékes, hanem valamely más csapatostestnél teljesítsék, csak oly valóban különös figyelembevételt érdemlő esetekben, melyek a szabály alól való kivételt igazolhatják, terjesztendők

fel a közös hadgyminiszterhez elhatározás véget.

Azon tartalékos tisztek és hadapródok tekintetében, kiknek állományosapatjuk a me g s z áll o t t t e r t e l e t e n f e g s z i k, a közös hadgyminiszter évenként meg fogja tenni az intézkedéseket. Az utasítást a gyakorlat tartamában nem számítatnak be. A f e g y v e r e s i d ö z s a k i g y a k o r l a t o k a t a k a t o n a i á l l o m á n y b e l i e g y e s t a r t i. Tisztekre és tartalékos hadapródokra nézve, a csapatostestek, illetőleg a csapatostestek kötelesek megállapítani. Ennek alapelveit kell szolgálni, hogy a szabályszerű három fegyvergyakorlat a következőleg teljesítendő: a) a katonai állománybeli tartalékos tisztek és hadapródok részéről, — a tüzérség és a vonócsapat kivételével, — az első és második fegyvergyakorlat a század (osztály) gyakorlatok idején, a harmadik pedig esetleg valamely nagyobb gyakorlati időszakban; b) a tábortüve váróüzemesség tartalékos tiszteit és hadapródait által azon időszakban, midőn az eles üvegekkel való gyakorlatok tartatnak; c) a vonócsapatok tartalékos tiszteit és hadapródait által, őszel a vonatgyakorlatok idején.

A nem katonai állománybeli tartalékos tisztek és katonai hivatalnokok fegyvergyakorlatának időszakait a közös hadgyminiszter állapítja meg. Az ill. t. é. v. é. v. f e g y v e r - (szolgálati) gyakorlat alóli felmentésnek, és a gyakorlatok ugyanazon és valamely későbbi időszakra való áttételének lehet helye, ha az illető beteg, ha viszonyai feltétlenül követelik, ha külföldön van, ha mint állami hivatalnok sürgős teendői vannak stb.

A fegyver- (szolgálati) gyakorlat alól főmentés, illetőleg a gyakorlatnak áttétele engedélyezhető továbbá: a) a nyilvános gyógyintézetekben alkalmazott orvosoknak, ha azoknak nélközvetlensége még a szolgálati gyakorlat rövid tartamára is az intézet igazgatója (vezetője) igazolja; b) a közösek egyetlen orvosának és gyógyszerészeinek a járási tiszteivel megkeresésére; c) a tanulókna, ha tanulmányi utolsó évfolyamát végzik, az erre vonatkozó bizonyítvány alapján.

A fegyver- (szolgálati) hadgyakorlatokra kérelmek folytán, az iskolai szünetidőre hivandók be: a) tanárok magány és helyettes tanárok, tanársegédek, felügyelő tanárok és tanítók, továbbá a hasonló minőségűek, valamely nyilvános vagy nyilvánosságijoggal felruházott tanítványok; a tanítás terén alkalmazott egyének, ha a tanulmányi (szolgálati) gyakorlat alatt alkalmazott útkaból lehetetlenek b) tanuló, ha tanulói minőségük az iskolai előjárások (rektor, igazgató, dékán) folyóiratával igazolják.

A tanulóanyagok kell időben, legkésőbb azonban tíznegy nappal a fegyver- (szolgálati) gyakorlat kezdete előtt, a menyiben azok nem később beállott akadályokra vonatkoznak, — az illetékes hadkiegészítési kerületi parancsnokságnál nyújtandók be.

A fegyver- (szolgálati) gyakorlat alól felmentésről azt a következőkben meg lehet bizonyos fontos esetekben két év múlva utánpótlási kötelesek.

A Balkán-félszigetről.
Budapest, szept. 16.

A „Times” ma érkezett száma hosszabb táviratot közöl a Balkán-félszigetről s ebben a szerb-bolgár viszonyokról, továbbá a Milán és Natália ügyéről írt cikkeket jelent:

Pacios, a szerb radikális párt vezére eredménytelenül tért vissza szofiai utjáról. Paciosot Gruios tábornok miniszterelnök küldötte Szofiaiba, hogy Stambuloff biztosítsa Szerbia barátságos és békés szándékairól s a tábornok felbaltalmazta Paciosot egy magánlevél felmutatására, melyben a szerb miniszterelnök Bulgáriára és Szerbia szövetségének szükségét hangsúlyozza, azt emelvé ki, hogy ha e két ország között szilárd szövetség létezzel a többi keresztény államok is oszlatkivni fognak az így megalkotandó ligához. Stambuloff ezen ajánlatot hidegen fogadta. Ha Gruios tábornok leveleinek van valami jelentősége, az abban áll, hogy a bolgár ok oszlatkozának Szerbiához s ezzel közösen járjanak el oly irányban, mely legelőbb a török kormány érzékenységét sértene, de Bulgáriára semmi haszonnal nem járna. A nélkül, hogy Gruios őszinteséget kétségbe vonta volna, Stambuloff őrségre adta Paciosnak, hogy Szerbia Bulgáriára iránti jóindulatát másaként is tanusíthatná, mint oly módon, hogy mindketten Törökországgal ellen szövetségbe lépjenek. Bulgáriát nem fenyegeti Törökország. Oroszországgal a bolgár függetlenség legnagyobb ellenége és Szerbia miniszterelnöki kérését az időszerűség elve alapján az ősi jogait fegyelmező foglaltja el, a ki Jgnatieff tábornok és Pobedonoszeff borsó barátja és politikai szövetséges. Ez volt a Stambuloff által Paciosnak adott válasz lényege és az utóbbi azon meggyőződéssel tért vissza Belgrádba, hogy a bolgár kormányt szép szavakkal nem lehet félrevezetni.

Tausanovics belgyminiszter, ki egy ideig Bécs közelében tartózkodott, hirtelen visszatért Belgrádba. Azon ellentét, melyek minden ellenkező hivatalos biztosítás dacára, a regensek s a miniszterium között Natália királyné hasa térségének kérdésében fennállanak, most valószínűsítőssége a közös jellegét öltötték magukra. A regensek azon megállapodás alapján állanak, melyet Milán királlyal kötöttek s melyet aláírásukkal szentesítettek, míg a radikális miniszterek elvannak határozva, hogy Milán királyi jogait ignorálják s a közvetlenül a királlyal tárgyalnak a fiahó való viszonyát illetőleg. Azt beszélik hivatalos körökben, hogy Persiani Belgrádban új engedelmények tételét tanácsolta a volt királynak, de Milán és o k a t v i s s z a u t a s i t o t t a s f i a n a k n e v e l é j é t, k i t e g y e n e s e n B e l g r á d b a h i v o t t, m e g b i t i, h o g y a l e g s z i g o r u b b a n r a g e s z k o d j é k e z o n p a r a n o s k o h o z, m e l y e k e t f i a n a k ő r t z e t é r e s n e v e l e s e r e v o n a t k o z o l a g a d o t t. M i l á n k i r á l y k e s e r n e n p a n a s z k o d o t t, h o g y a m i n i s t e r e k i l l o y á i s a n j á r n a k e l s m e g s z e g i t a d o t t s z a v u k a t, m i d é n k é t a g e s s é a k a r j á k t e n n i a t y a j o k a i t, m e l y e k e t S z e r b i a m i n d e n a t y a r e s z é r e b i z o s i t i t.

A miniszterek eddig még nem tétik nyíltan meg Natália királyné ügyét. Egyikük sem volt jelen azon isteni tisztelvény, mely a királyné születésnapján Belgrádban tartott; de elég feltűnő volt, hogy az isteni tisztelvény valamennyi miniszter neje jelen volt és hogy e bölgyek csetlakoztak azon bizottsághoz, mely azon ozból alakult hogy Natália királynéknak Belgrádba érkezésekor fényes fogadtatást rendezzen.

A „Balkan Correspondence,” mely a szerb kormány félhivatalos közlönye, legutóbb azt a hírt hozta, hogy háboru eseten a boszniai zászlóalj, melyek benszültöttekből alakítattak. Boszniából Bécsbe fognak rendeltetni. Erre vonatkozólag a „Times” bécsi levelezője a következőket sürgőnyzi lapjának:

A „B. C.” jelentése egész terjedelmében valóban s e hírek szemmel láthatólag csak az a célja, hogy az okkupált tartományokban elégedetlenséget keltsen. A Boszniában és Herzegovinában levő a benszültöttekből alakított zászlóalj teljesen ezen tartományokban fognak szolgálatra alkalmaztatni. Számos bosnyák menekült van e pillanatban Belgrádon s a szerb kormány megengedte, hogy ott bizottságot alakítsanak a boszniai ügy vezetésére. E bizottság feladata nyilván ki van fejtve egy köriratban s e feladat e körirat szerint az, hogy a bizottság kezlet fogna a többi pánszlával, testvéri viszonyba lépjen az olasz irredentistákkal és a francia köztársasági párttal, minden eszközt megragadjon Bosznia felszabadítására. E külföldi bizottság azt az ügyelenséget követte el, hogy a ezarhoz is táviratot intézett, melyben az ő segélyhez folyamodik Bosznia emancipációja érdekében. A szerb regenségnak, mely túri a bosnyák bizottságot és annak forradalmi agitációt, nagyon erősen kell bízni az osztrák-magyar külügyi kormányak nagyon hosszú türelmre mutató hangulatán.

Ugyanok a „Times”-nek a Bulgáriai viszonyokra vonatkozólag a következőket jelentik: Ferdinánd fejedelem legutóbb egy katonai érdemrend alapított azon tisztek számára, a kik legalább tíz éve szolgáltak és e rend jelvényeit megküldötte Battenberg Sándor hercegnek is, igen udvarias levél kíséretében, melyben biztosítja őt a bolgárok elévülhetetlen hálajáról. Ferdinánd fejedelem e lovagias ténylet Sándor herceggel szál viszonzta, hogy a levélre küldött válaszában kifejezést ad meghatottságának s utódának hosszú és boldog uralkodást kíván. Hartenau gr. egyttal Stambuloznak a küldött egy szíves és meleg hangon írt levelét, a ki Ferdinánd fejedelemmel egyidejűleg írt neki. Battenberg Sándor herceg kitüntetése a rendjellet ellensúlyozása akar lenni azon agitációnak, melyet Zankov partja II. Sándor csár szobrának Samarában történt leplezése alkalmából megindítottak. — Ez az önépély, a melyben számos befolyásos bolgár egyének jelenléte helyzetetét kitétele, teljes fiaskot vallott. Stambulov elejét vette a tüntetésnek az által, hogy azon Zankovistákat, kik zarandoklót akartak szervezni Samarában, elfogatta s ezen alkalommal kijelentette, hogy ezeket az urakat nem a II. Sándor csár iránti valódi hódolat és hála vezeti, hanem egyenesen az, hogy ha az arulási jelleggel bíró tüntetést akartak rendezni. Ha Stambulov megengedte volna e zarandoklát, Oroszországból bizonyára azt kürtölték volna világra, hogy egész Bulgária a jelenlegi csár lába előtt fekszik. Míg Stambulov is hált éres az elhunyt csár iránt, de, mint maga kijelenté, hálaja nem megy odáig, hogy azon csár fiának rabslógája legyen, a ki Bulgáriát felszabadítani segítte.

A király Kisbében.
— szeptember 16.

A mai hadgyakorlat megmutatta, hogy az öt hadtest oszlopai kitűnően vannak kiképezve, úgy, hogy nehéz volna közlök egy eredet s kiemelni, mert valamennyien egyformán jellesek. A csapatok kiélelt tüzelési fejelemet tanusítottak; fellépésük nyugodt és biztos volt s

arczászati taktikájuk észszerűen bizonyult. A király, a főhercegek és a vezérek főnöke külön is hangsúlyozták, hogy a harcvecsapatok megépítés szép előmenetelt mutatnak, a mi kétségtelenül a keretek felé emelé és a tisztek jobb kiképzetésének eredménye. A hovádegek kinevezés kielégítő. Az új szótárszint felszerelés tökéletes és praktikus, a mennyiben, hogy nem képez többé kézi pontot. A csapatmozdulatok igen korán kezdődtek, hábar az évfázástó vonulat 8 óra előtt nem is volt szabád álléni. A keleti fel parancsnoka Reicher József altábornagy, a ki csak 15 zászlóalj, 11 és fél lovas-ezred és 4 uteg fel tartózkodott, elhatározta, hogy támadat fog. Két oszlopban nyomt elő, jobb szárnyon a lovas dandárát. A dái oszlop sokkal erősebb volt. Frigyes főherceg, ki 22 zászlóalj, 10 és fél lovas század és 9 uteg felett rendelkezett, hasonlóképp támadásra határozta el magát és a tetemes tartalék kiválasztásán után, szintén két oszlopban. — b l szárnyán a lovasdandárral — nyomt előre. A mindkét részben levő lovaság, a terop ledríendöl oszlopnar intkezésebe jött egymással. A nyugati fel lovasdandárának parancsnoka Rohozny eredes, hogy mielőbb kedvező terepre jusson, a nélkül, hogy lovasféreg megelézőleg müködesbe hosts voln, a leggyorsabb ügésben előrenyomult. A keleti fel 16. lovasdandárának parancsnoka Wimmer vezérőrnagy, kénytelen volt, ha csak nem akarta magát a Bakonyér egy kedvezően átkelő partjára szoríttatni, az ő-szoapsapát ellógadni s eennől fogva egy mecsárt részben átszelve, megtamada ellenfelet, mely azonban mecsak tulajdonó ereje, hanem a Wimmer daniár jobb szárnyának tüzárszálásával is teljes sikert aratott. Diosófózt fokozta az által is, hogy arczonálának közepét gyorsan meggyi, villámgyorsan elkanyarodott, miaktt lovas ütete agyuzni kezdett az ellenfele, melynek tüszéreg, ha csak a saját lovaságára nem akart löni, a tüszést nem viszonzhatta. A lovas-összecsapásnak akkor volt vége, midőn a hadosztály-tüszéreg Bánkótl keleire tüzelni kezdett a nagy ávalból közeledő hadoszlopokra. Alig 5 perc múlva az ellenfél tüszéreg is viszonzta a tüszést. Az ellenség tüszéreg Lazi közelében vonult fel, arra kényszerítvén az inna-szó tüszéreg, hogy ne a közeledő gyalogságot, hanem az ellenfél ütégátsait vegye o z b i a. Minthogy Frigyes löng jobb szárnyát két részre osztotta, a kisebbik rész már 9 órakor az ellenfél lötválobá került, míg a második rész nem jutottot müködesbe. Reicher altábornagy a lövület a jobb szárnyra kette s ez által avatallanokra nézve az a feltűnő tény állott be, hogy Reicher jobb szárnya a szemkjövő honv d zászlóaljakat a Bánk mellett fekvő magaslatozról rendszeres tűzharcban lezserított. Egyes zászlóaljak előzőleg gyorstűzet adva, még a rohamot is megkísérelék. A döntőbítk a rohamot megengedhetellek jelzők mindazonáltal Frigyes főherceg csapatának dái szárnya visszavertnek mondatott ki. Reicher altábornagy azonban nem igen sokáig örülhetett diadálának, mert győzelmé csak az inna-szó csapatok gyentítését eredményezte. A nyugati fel oszlopai ezaiat előnyomultak, pillanattal-pillanatra érezhetőbb nyomást gyakoroltak az ellenfele. Reicher oszlopai a talaj előnyeinek felhasználásával széles vonásban fejlődtek ki s így várták a támadást: Valódi lövegyverharca azonban ezen eredményben döntőbítköz nem vezetett. Egyes pontokon ugyan elég ódnk golyó váltás történt, — lövegyverek kezelsének könnyösége itt is, mint minden más alkalommal, bebizonyult, — azonban Frigyes főherceg folyton n jobl előnyomuló zászlóaljak, melyek az ellenség végre bukerítással fenyegettek, az egész vonalon arra kényszerítették Reicher altábornagyot, hogy pár ezer lépéssel hátrább, — a hol a talaj is kedvezőbbnek mutatkozott, foglaljon új állást. Egy pillanat aitt ismét menetszlopokban volt a tüszéreg. Egy málydába ledve, egyegy ütete az ellenség felvezetésére visszahagyott s így vonult vissza. Alkalmos magaslatozokon gyorsan lezseríték, hogy a tüszést jobl megnyissak. A jobb szárny tüszéregével együtt, Bánkótl északra fogtt állást; ahol a gyalogság minden íát, minden árkot és minden bokrot védelmi pontul használt fel, s így teljesen fedett állásban vonult vissza, felvévén egész homlokzatán a harcot. Az ellenség gyalogság gyorsan nyomult utána, s így színt állt be. A Frigyes főherceg oszlopaihoz beozott tüszéreg ugyesen választotta meg új állását. A már órák óta pihenésre karhozta ott lovaság ez időtájt ismét össze akart tűzni, jö lehet a gyalogság korlatozta. Néhány kísérlet után fideszt állásban érekes harcai momentum fejlődött ki. Reicher lovasdandára (Wimmer vezérőrnagy alatt) a jobb szárnyon visszavonulva, épp, a midőn egy völgy málydába került, hírt vette, hogy az ellenség lovaság egy nem mezsó fokó fenszok csoportosult. Wimmer lovas harciszlopokra fejlődve, szonnal előnyomultak s a mint a dombra érték, alig 200 lépésvyre látták maguktól az ellenség lovasdandárt, melyet Rohozny eredes a leggyorsabb tempóban rohamra vezényelt. A két dandár közt mély, szúk és meredek szakadás tátogott. A döntőbítk oda siettek s a lovasátamadást annal megengedhetlenebbnek jelsék, mert Frigyes főherceg dandárt olnat a gyalogság lövöldöste. Frigyes löng déli oszlopai a kedvezően terepvizonyok s a nagy távolás miatt oly későn érkezett meg, hogy Reicher altábornagy tovább tarthatta magát, mint eleinte gondolták Midőn azonban Frigyes főherceg oszlopai teljesen kifejlődvé az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

az országot mindkét oldalán nagy erővel előrenyomult, Reicher kénytelen volt állását kétszer feladni s hadosztálya zómével a Bakonyér mentén utódot hagyva hátra Szobathely felé visszavonulni s itt — miután nem akarta magát tuluság meggyentíttetni: — jobl védelmi állást foglalni. — Az idő már nagyon előre haladt, az útözöket már csak markirozni lehetett, — Frigyes főherceg néhány oszlopát megállította Bánkót, aztán előlgyázzal előre haladt és a Lászyégen fedezve jobl tüzelni kezdett, mire az útözöket fel

1- kor félbeszakított, mintán a fővezényt az elválasztó vonalat meghatározta, Bakonyt a nyugati felénk itélve oda. B-Szombathely azonban a keleti fél birtokában maradt. A fővelő előre a lovassági rohamnál volt jelen és felette dió erőleg nyilatkozott a csapatok kitűnő vezetéséről; ezután elvált Albrecht, Vilmos és Rainer főhercegektől, Frigyes főherceg kifejlődési vonalához lovagolt. A főhercegek Reicher altábornagy tüzérségének állásához lovagoltak, míg Catty altábornagy a centrumban maradt, alkalmas pontnál előre mindeki fél kifejlődését megfigyelve, később mindenütt megjelenése a hol döntő momentumok merültek fel. Vilmos főherceg mindannyiszor meglátogatta a tüzérség állását és igen meg volt elégedve egy ezen fegyvernem kiképzésével, mint az egyes állások kitűnő választásával. A király, miután előbb a nyugati fél jobb szárnyának előnyomulására hosszabb ideig várakozott, meglátogatta a keleti fél visszavonuló zászlóit, azokat jól szemügyre véve. Ugy volt megállapítva, hogy a fővelő kisérletével együtt Bakonyt fog a lóréli állásai és kocsi Kisbérre menni. Délről félsz. tájban azonban a kocsi, miután a király már keleti irányba messzebb haladt, — az ut menten előre küldte. A király a Reicher-hadosztály homlokzatán végig lovagolva, Gelsenonyás pusztá mellett az országra lőtt ki, lováról leszállt s mulán hosszabb ideig beszélgetett Catty br. táborvezénnyel, s kisérletével Kisbérre hajtott. Albrecht Vilmos, Rainer főhercegek és Beck báró altábornagy visszamaradtak és az önálló csapatok őszese parancsokat maguk körül gyűjtve, a mai hadgyakorlat felett hosszabb megbeszélést tartottak. Ezután a főhercegek és vezérkar főnöke 2 órakor Kisbérre hajtottak. Az Albrecht főherceg által adott eb den Catty báró altábornagy is részt vett. A király fővelő délután több iránt állományok elintézésének szentelt. Esti 6 órakor 43 torihók udvari ebéd volt, a melyen tiszték tábori gyűlésében jelentettek meg. A fővelő jobbra léte: Rainer főherceg Szapary gróf miniszter, Papy osztályfőnök; balra: Orözy báró miniszter, Horváth altábornagy és Forinyák altábornagy. — O fővelő az ebéd után hosszabb ideig orolot tartott s az őszese meghívottakat megszólitással tüntette ki. — Fejérv ár y báró honvédelmi miniszter ma elhagyta az agyat. A miniszter meglátogatták Albrecht főherceg és ismételt Vilmos főherceg. A király tudakozódott a honvédelmi miniszter helyettes felől és elküldötte hozák Podhracky vezérőrnagyot. A miniszterek holnap délután 6 órakor ktlön vonattal Szönybe, onnan gyorsvonattal Budapestre utaznak. Fejérv ár y Géza báró honvédelmi miniszter holnap már részt vesz a hadgyakorlatban.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

A szeptemberi közgyűlés sorrendje. — Folytatódó sorrendje az Aradvármegy e törvényhatósági bizottsága 1889. év szeptember hó 23-án tartandó rendes közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak. 17. A vármegye alispánjának jelentése a Köröshidakknál szükséges jégtróka építése tárgyában. 18. A vármegye alispánjának jelentése a mikalaka-borosjenő-nagyhalmagyi törvényhatóság új bonozesd-gurahonosi szakaszban, a vasútépítés folytán szükségessé vált útát-helyezésé, valamint a gurahonosi vasutállomáshoz vezető hosszjáró út kiépítése, s az utóbbinak a törvényhatósági utalózatba való felvétele iránt. 19. A vármegye alispánjának jelentése, melyely a magyar-francia biztosító rész-vényhatóság vagyoni állása tüzetli viszonyi, valamint a társaság rekonstrukciójára vonatkozó adatokat a gyámoltak és gondnokoltak épületeinek, valamint a gyámpénztári kölcsönökre jelölendő leköltöt épületeknek tüzké elleni biztosításával való figyelembé vétel végett bemutja. 20. A vármegyei árvászék jelentése, a gyámpénztár részére egy új Wertheim-szekrény beszerzése tárgyában. 21. A vármegyei árvászék jelentése, a gyámpénztár tulajdonát képezi Úrdás Petru-féle fényesi ingatlanok ismét eladása tárgyában. 22. A vármegyei árvászék jelentése a Mihály Antonie orvos lakós, ellen fenforgó gyámpénztári követelés leiratása tárgyában. 23. A vármegyei árvászékének jelentése, a Pakurár Gigor kuzini lakos ellen fenforgó gyámpénztári követelés leiratása tárgyában. 24. A közigazgatási bizottság átírata a közszégyi erők kezelésére szervezett erdőtőrségi állományok szervezetének államosítása ügyben. 25. A közigazgatási bizottság átírata Naech Jiles agrári lakosnak a terhére Ter-nova községben nyilvántartott közszégyi adóhataléki leiratása iránti kérelme tárgyában. 26. Agya község határozata, a tulajdonát képező egy urbréi állományföldnek, az eddigi házi kezelés megszüntetése mellett eszköltött haszonbérbeadásaj tárgyában. 27. Sp-rős község határozata a közelegelőből haszonbérbeadási engedélyezett 400 holdnak 2 holdas részletekben való haszonbérbe adása tárgyában. 28. Apatelek község határozata a düllo utakon termett fü haszonbérbeadásra nyújtott bérbeszítések tárgyában. 29. Apatelek község határozata a tenyészállatok számára új istálló építése tárgyában. 30. A jászahelyi közgyűzői szövetkezetbeli község határozata a körgyűzői ház építési költségeinek mikénti fedezése tárgyában. 31. Szabadhely község határozata be-bajthatatlan kőszégytelések leiratása tárgyában. 32. Gurahonoz község határozata, mely-lyel Boros Béni ottani nagybirtokos kérelme folytán és részére az általa átengedett 9 hold és 1525 □ öl legelőterületét megen-

ge, hogy a községi legelőn és erdőn ke-rezentől saját erdejébe kocsai vagy vasutat építsen s tartson fenn. Aradon, 1889. évi szeptember hó 16. Szathmáry Gyula, főjegyző. KÜLFÖLD. Sándor orosz czár a legújabb hírek szerint szeptember utolsó három napját fogja mint Vilmos császár vendége Potsdamba látogatni. Az utazásra már minden rendelkezés megtörtént, de a részleteket, a czár biztonsága iránti tekintetből, a meddig csak lehet titokban tartják. A látogatás politikai jelentőségéről az eddigi fel-fogás semmit sem változott s az orosz kor-mány britszeli felhatalalos hangoztatta, hogy Oroszországnak jogá van Franciaországnak irányában rokonszervei nyilvánítani. Használatnyi uti-alkalmak a pestrári lapok. Konstatálják a svédvezér fogadtatást, melyben Vilmos császár az orosz trónörököst részesítette, de meglehetősen egyértelmű hangoztatták, hogy a dolgoknak nincs jelentősége. Crispi olasz miniszterelnök ösmegeesen kapja a részvétnegyesítőket a pénteki me-renylet alkalmából. Bismarck herceg tá-víratára felelvé, az orosz államférfi sietett megmagadni az alkalmat, hogy kifejez-e azon rendületlen elhatározását, hogy sem-miféle fenyegetés és bántalom nem fogja leterelni a szon utról, melyet h-asza, királya, Európa bé-kéje érdekében követni szüksege s tart. Hogy a merénylet előre feltett szándékkal történt, s egyenesen Crispi élete ellen irányult, az a tettes maga bevallja. De azt állítja, hogy nincesek büntetési s az annyiban valószínű, hogy a merénylet nem valami formális össze-eküvés-termék. Csak egy bűntársai mind so-lygújabb Crispi és a harmas svédvezér kik ellen azt a ceufos hajaztat, mely az orosz érdekeket Franciaországnak ak rja felad-ozni, megindították. Hogy az agitáció minő alválo eszközöket használ Crispi ellen, annak újabb bizonyíték a következő eset. Egy párisi lap, a „Parti National” a mult héten azt írta, hogy Crispi Nápolyból Palermoba készült s ott nagy politikai be-szédet fog tartani. Sőt a párisi lap már előre közölte e beszéd egész eszmeme-nétét. E szerint a beszéd a vadak hozszu sora lett volna a Franciaországnak ellen, melyről Crispi el akarta mondani, hogy tal-pig föl van fegyverre Olaszország ellen. Ez ennek folytán tönkre kénytelen magát tenni, hogy megvédje becsületét. Végül — a francia lap azt is tudta — Crispi fel ak-rta hivni Franciaországot, hogy vagy kezdje meg a lefegyverzést vagy meg-lesz — a há-boru. Honnan vette a francia lap Crispi még el nem mondott beszédét, azt könnyű megállapítani. Egyszerűen kobolta, mert az csak bizonyos, hogy Crispi nem küldte be-neki a beszéd kivonatait. Ily hitvány eszköz-ekkel igyekeztek az olasz nép némely ré-teget Crispi ellen felbujtani s hogy nem egész sikertelenül, azt a pénteki merénylet eléggé bizonyítja. Stojanov Zakariás, a bolzár szobranj elsőnök Párisban, hová a kiállítás megtekin-tésére utazott, hírtelen elhunyt. A táviratokból nem tűnik ki világosan, ter-mészetes halállal múlt-e ki, vagy pedig megmérgezték vagy más módon vesztették el — Hirtelen halának okát még homályos borítja s nem lehetetlen, hogy ellenségei felhasználják a külföldön kinalkózó alkalmat, hogy a mostani bolzár kormányrendszer egyik ismert férfját eltegyék a külföldön. Mert Stojanov Bulgária nemzeti fejlődésének és önállóságának egyik legrendületlenebb híve volt s min-dig azok ellen fogalt állást, kik Oroszors-zágnak akarták Bugariát alárendelni. Bat-tenberg Sándor fejedelem lemondása után igen tevékeny része volt Ferdinánd fejedelem megválasztásában, kit azóta is teljes buzgal-mmal támogatott. Mint aszkupina elsőnök gyakran volt alkalma a fejedelem és kor-mánya érdekeit az oroszbarát ellensékek szemben érvényre emelni. Mindenesetre egyik legelőkelőbb egyénisége volt a modern Bul-gáriának s varalan halála mély réztvétet kelt honfitársai körében

LEGÚJABB POSTA.

A Crispi elleni merénylet. Nápoly-ból jelentik, hogy Olaszország minden részéből, de különösen Apuliából és Sziciliából részesvött a viratok érzeknek Crispi miniszterelnökéhez. Ezekben az az érdekes, hogy a különböző párt-állású képviselők és szenátorok távirataik-ban annak eszközésig hangszolyozták, hogy Crispi maradjon meg a kormányon. Az el-lene irányított merénylet az egész ország ellen intézett merénylet, mert Crispi az ország szabadelvű politikájának képviselője egy a belföldön, mint a külföldön. Crispi általános állapotában ja-vulás állott be. A beteg azonban még mindig nagy fájdalma kát szem-vez alkapsón. A sebben gennyedés ál-lott he, de remélik, hogy ezen nemokára segítenek. Magának a merénylőnek vallomá-sai szerint a merénylet politikai jellege kétségtelen. Caporali azt mondta, hogy azért dobott Crispié követ, mert republikánus es szegény. Bizonyosan is, hogy tettét előre megfontolvakövette el. Crispi a bíróság kiküldötte előtt azt mondta, hogy a me-rénylő néhány órával az előtt vilája köze-lében ólakodott. Azt is hozzátette, hogy ha a merénylet alkalmával gyorsan meg nem fordul, a halántékán találta volna a kö-

NAPTAR. Szeptember 19. Szombat. Rfm. bath. naplár: Kup. József. Prot. nagy-t. Titul. Görög-orosz naplár (szep. 6.) Műhely. esod. Nap kél 5 óra 43 percór, nyugat 6 óra 6 percór. Szeptember 19. Az a demögvi gazdasági egyo-sült közgyűlése Coornben. Szeptember 21. Arad megye közirányhatósági bizottságának özi évnegyedes közgyűlése d. e. 9 órakor. A „Kölsögy Egyesület” könyvtára (Szabadar-ty 1 sz.) a köznyelgnek rendelőközött 11-1 keddön és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11-2 óra között. HIREK. ARAD ÉS VIDEKE. A harmas bizottság — iskolások. pénygyi bizottság, gazdasági szék — ma délután 3 és fél órakor ülést tart. Ez ülésen Aradváros 1890. évi költségvetését fogják tárgyalni, a így kivánatos, hogy a bizottsági tagok minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Télius idő köszöntött tegnap ránk, a minek magyarázatát abban kell keres-nünk, hogy a mint táviratok jelentik, Feiső-Ausztriában nagy havazások voltak az utóbbi napokban. Steyer környékén, va-lamin a Traun-tó mellett hó borítja a he-gyeket, Linzben pedig háromszor is jég esett. De Magyarországon Modor vidékén is erős havazás volt egy poszonyi távirat szerint, s az egész modori erdőt hó fedi. Ennek az abnormis időjárásnak a hatását érezzük mi is. Nálunk hó helyett tegnap délnben megeredt az eső, s esig nem is szunt meg. A fűtött szobát kívánja min-denki. Az aradi honvéd egyeslet választmánya szeptember hó 18-án s z e r d á n dé-lután 5 ó r a k o r a városába első emeleti kisternében rendes választ-mányi ülést tart, melyre az egyeslet választ-mányának tagjai az uton is tisztelettel meg-hívatnak. (A közlőség. Tömtes. A korán elhalt H u d e t z Emil temetése tegnap délután ment végbe, a kedvezőtlen idő dözarára nagy közönség jelent meg, hogy részvétét fjezze ki a mé-lyen sujtott család iránt. Leirhadan az ősz szülők és az oly hamar özvegyégre jutott fiatal nő tájladma. A megindulás erőt vett az egész gyászoló gyülekezetben. A koporsó el volt halmozva a család, a rokonság és jó-brátok koszorúival, s igen sokan kísérték a gyászenetet egész a tem tőig. Állami menék elhelyezése. Lapunk tegnapi számban jeleztük, hogy a vármegyei alispánjának elnökléte alatt a vármegyei lötenyesztési bizottságy elsőnök és az állami méntelep parancsnokság kiküldöt-tének közbenjötté mellett megtartá a harmas bizottsági értekezleten a jövő 1890-ik év folyamán felállítandó fedezetlen állományok javasaltba hozatala iránt határozat hozott. Ezek szerint az állami menék elhelyezésére javasaltba hozattak Arad sz. kir. város 2 ménnel, Almas-Kamrák község 2 ménnel, Elek község 2 ménnel, Glogovász község 1 ménnel, Gurahonoz község 1 ménnel, Kijejnő község 1 ménnel, Kis-Pereg község 2 ménnel, M.-Bodzás község 2 ménnel, M.-Pécska község 3 ménnel, Mácsa község 2 ménnel, Nagy Kamarás község 3 ménnel, Nagy Pél község 2 ménnel, O-Pécska község 2 ménnel, Pankota község 2 ménnel, Szemlak község 2 ménnel, Székudvar község 2 ménnel, Új-Szent Anna község 2 ménnel. összesen 33 ménné s amennyiben a vármegye részére még egy 34-ik mén átengedtetnék, az esetre Kurtics községe is 1 ménnel. A Fehér-kereszt-egyesület a vidéken. A helygyminiszter a fehér-kereszt-egyesület érdekében körrendeletet intézett az ország összes törv. hatóságaihoz, melyben felszólitja azokat, hogy az egye ület iránt, mely most a v i d é k e n f i l ó k e g y e s ü l e t e k felállítási s t a t t e t t e r v e, az érdeklődést felköltés s az egyesülete céltja szegény gyermekek, lelenzek és fiatal anyák ápolása és segélyezése Pályázat. Az éleki jársi föszoigabi-róságnál freresedése jött jársai irnokai állásra a vármegye alispánja pályázóktól hirdetett. Az állás javadalmazása 420 frt fizetés és 60 frt lakpénz. Pályázatok, elméleti minősítéskép az 1888. I. t. öz. 19 §-a értelmé-ben, négy gymásialis s real-vagy polgári iskolai osztály elv. zése kívánatik. A pályázati kérvények folyó szeptember hó 28-ig a vármegye fösispánjánál nyujtandók be. Kosuth Csaba diszpolgára. Csaba város képviselői testületének legtekintélyesebb tagjai aláírásával egy indítvány adatott be a képviselő testülethez, mely szerint Kosuth Lajost a város diszpolgáruál öhajják megválasztani. E öszélből a város képviselő-testületre e hó 21-ére rendkívüli közgyű-lést tüzött ki. Az új-szent-annal gyermek-zenekar S t e i n e r karmester vezetése alatt ez idő szerint Varsóban működik. A varsói lapok egész lelkesedéssel írnak játékokról s azt az öhajját fejezik ki, bár náluk a felnőtték úgy játszanának, mint ezek a gyer-mekek. Megjegyzik, hogy mind kitűnő hangszerekkel vannak ellátva, s gazdag műsorral rendelkeznek; nemcsak tánczenészeket játszanak, hanem nehezebb feladatokra is képesek, s a többek közt előadtak a „Rienzi” és „A bagdadi kalifa” nyitányait is. De egyik másik gyermek még a szoljatek-ban is kitűnt, s ezen felül mindenféle zenébe kevert specizálással: énekel, rítütyléssel, dobveréssel stb. mulattatják a közönséget. Három varsói lapot mutatnak be nekünk, melyek mind magaslatással írnak a zenekarról, s így természetesen mindig nagy közönség van. Elkeresztelték őket a liliputai zenekarának, mely most a leg-élvezetesebb művészegüt szerzi a varsói-aknak. Egő föld. A Mittelman-féle sze-sz-gyár közelében, ott, hol most a mezőhe-

gyesi éővzcsatornát ásák, évekkor öszöltt szemetet és trágyát raktak le, mely lassan-ként rothadának indulva, elvegyült a föld-del. Tegnap reggel ezen a helyen több munkás tüzet rakott, hogy annál mele-ved-jenek. Egy idő múlva nem csekély me-glepetéssel látták, hogy a föld — eg, s hogy a tűz gyorsan terjed tovább. A tű-zöltség erőlyen közreműködésével volt a tűz csak eloltathó. Ha a szegény embe-rek meszét veszik ennek a dolognak, még elhordják onnan ezt az éghető földet, m-lynek a közleddő télen vagy hasznát ve-hetnek. Emlékezés Dunyov Istvánról A napokban jelentették, hogy a minap Pisto-ja-ban mint olasz királyi ezredes halt meg Dunyov István, volt aradi ügyvé. — Du-nyov ezredes egyike volt az olaszországi magyar fegyveres emigráció legderekabb tagjainak; több érdekes adatot közöl róla egy emigráns társa. N-poly elfoglaltsága ide-jében küzdött Dunyov Garibaldi hadser-erében. Mint garibaldista ezredes 1860-ban a csapatában, ellenség előtt szólitotta fel hi-valatosan a „magyar nemzeti igazgatóság”, hogy Klappa megérkezéig a dunai fejedele-miségekben az emigráció ügyét képviselje. Du-nyov a maddaloni hadállásból felet: a meg-írttelő felzótításra. Ez a felelet igen szépen jellemerte Dunyovot. Köszönetét fejezte ki a bizalomért, a megírttelő felzótítás kés-zéssel elfogadta. Tekintve azonban, hogy Voltornál minden percben döntő csata várható, katonai beosztása érdekében arra kérte a magyar nemzeti igazgatóságot: „ne kívánja, hogy a csatateret az utközet előtt legyen kénytelen elhagyni.” Együttal szavát adta, hogy milyet a későbbben álló oszát kivitták, magát azonnal a magyar nemzeti igazgatóság rendelkezésére bo-csátja. A sors nem volt Dunyov nemos ér-zelmei iránt igazgóság. 1860. október 1-én karral Garibaldi seregének jobb szár-nya, mintegy 5500 ember 8 agyval, B i x i o vezérle e alatt szemben állott Maddaloni fölött a W o r n M e e h el által vezetett nápolyi királyi hadtesttel. Bixio hadosztályba beosztották az alka omra a Me-dici hadosztályból az Eberhardt dandárt, eb-ben Dunyov ezredes is a maga ezredével. Du-nyov ezredre a longoni hegyújlást képező 2 heg egyikekölökaldán a vízvezető hid ivoi alatt volt föllállítva, azszí a számítással, hogy a támadás a töltés fölé fog jönni; eb en az esetben Dunyov állás bevehetetlen lett volna, a királyi csapatok azonban meg-kerülték a szorosot s a fölöttébb kitejzské-lett két szárnnya vetették a agukat. Ez persze resajuk igen veszélyese váltathott volna, ha a garibaldistáknak van jól föl-állított tartalék. De nem állott rendelkezé-re elég erő s így a támadás végze-tes volt. Háromszor indult romokra Dunyov ezredé élén. A harmadik rohamban elesett: lábat éate a golyó. Emberei erre széthullot-tak s őt hagyták véreben fetren-gegni. Kisisei mult, hogy az ellenség kesébe nem került; végre O v á r y főhadnagy kőnyörölt meg rajta s ki-vitette a szűtt lábbal földön fetrongó blyenoket a csatateréről. A sebesült Du-nyovot beszállították Nápolyba s ott T ú r r rendelkezésre a Forsteriában” helyezték el; sebesült lábát forsten fölé levágták. Ebben az állapotban tisztelte őt meg Garibaldi 1860. október hó 31-én látogatásával, abból az alkalomból, a mikor a magyar segélyserög zászlót felszenteltette. Garibaldi ismerte emberét: föltudta, hogy Dunyov azok közé az emigránsok közé tartozott, a kik nem hátráltak soha hiven teljesítették kötelességüket mindvégig. — Amputált lába miatt Dunyov nem szolgálhat-tott tovább a csata t'ren M-i or Olaszorszá-ga békésébe napok következtek. Sorrentóban telepedett meg. Ott élt sokáig, migem fel-költözt Pistoja, a hol most meghalt. Csendőrhírek. A honvédelmi mi-niszter körrendeletben értesítette a törvény-hatóságokat és ezek útján a közszégyi elől-járókat, hogy a csendőrségi tiszték és le-gények, ha „nyilt parancsok utznak, vas uton mint a hadserög közegei a vitelnek csak felét fizetik, a közszégyi előljáróság pedig nekik előfogatot kiállítani és lakást adni köteles. Baleset. Fát hordtak tegnap dél-előtt abba a hátsba, a hol „A reményhez” özimizett kávéház van. A fátud gebék azon-ban nem bírták a nagy terhet a kapu előtti aszfaltjáróra felvoncsolni, míg egy pár kö-zzeiben álló napzamos nem jött segítségül. Egy Aradon nevű napzamos azonban a se-gélynyújtásnál oly szerencsétlenül csuszott el, hogy a hirtelen meglökött szekér ke-rezstől ment a jobb lábán. A súlyosan sér-ült embert bevitték a kórházba. Milyen lesz az idő? Mivel Európa nyugati része felett igen magas a légnyo-más, mig északkeleten alacsonyabb, önöl-főve a közeli napokra hívós, száraz időt várhatunk, és a z a k i s z e l e k e i. Eljegyzés. F o l d ö p Lajos pécskai kereskedő eljegyzte L ó v y Malvin k. a.-t, Lövy S. Jakab aradi polgár leányát. Bablgyikosság történ. szombaton Dubovácson. Három feltegyverzett egyén ö-feltánta egy és két óra között Milosavljevits házába behatolt s mivel itt ellentálla-ra találtak, M i l o s z a v l y e v i t s Milkát a g y o n l ő t t é k, Milosavljevics Tomát és szolgáját Stankovits Szvetozárt pedig agyba főbe verték s mi-után a házánál talált pénzkeszletet megk-uhoz vették, megszöktek. A fájban az eset nagy igazsálat okozott. A tetteseket nyomo sák. Ekezer tolvaj. Kummer J. temesvári órás és ékszerész tüzetében szombaton egy fiatal ember jelent meg és több ékszeret te-kintett meg. Mikor a vevő el akart távozni, Kummer észre vette, hogy egy kis arany gyűrű eltűnt. Kummer azonnal a rendörség-hez vitte a fiatal embert, hol megmotozolta és nemcsak az arany gyűrűt, találtak meg nála, hanem még öt pár arany és egy esztét fűl b e v a l ő t i s. A letar-tóztatott fiatal embert, egy rendőrtisztviselő kíséretében, elvitték az összes

temesvári ékszerészekhez és konstalták hogy a tárgyak egy része Thaller Lipót, másik része pedig Klauber József tüzeté-ből lett oltova. A tolvaj S z t a n k o v i c s Zoltáknak hívják 24 éves és bul-gáriai illetőségű. Hamis utlevélet talál-tak nála, melylyel együtt átadták a törvény-széknél. Kegyetlen gyilkosság. Egy körülbe-lől 15 éves fiú hullaját találtak a minap Te-mesmegyében a Szent-Jánosköszeg felé ve-zető országúton. A szerencsétlen fiú (féle, orra, nyelve le volt vágva, nyakát át volt szurva és feje kétféle hasítva. A fiú kiléte-t nem tudják és még csak nem is sejtik, mert azoza a fölismérhetőség össze-vissza van gadjalva késsel. A csendőrség erőlye-sen puhanolja a kánniból gyilkost de nyo-mozása eddig még nem vezetett eredményre. Erdőégés. A brukenai erdő északi részén 15 hold fiatal erdőterület pusztult el a tűz által. A kar igen lényeges. azonban csak azakértök által becsölhető fe. Az elégett erdő a magyar királyi kincstár tulajdonát képezte és három biztosító társaságnál volt biztosítva. Elgázolás. Az Asztalos Sándor ut-czában tegnap Guidár Lajos három éves kis fiút egy paraszteszék elgázolta. A súlyosan sérült gyermeket a szülői házánl ápolták. A vigyáztalan kocsist, ki csakha-mar elhajtott, nem sikerült kipuha-tozni. KÖZGAZDASÁG. VECYES KÖZLEMENYEK. Kereskedelmi és iparkamara Szege-den. A szegedi Lloyd-társulat mozgalmat-sindított meg a szegedi kereskedelmi és ipar-kamara létesítési ügyében és a tárgyanb kormányt is nyujtott be Szegezd város taná-csósba, melyben többek között ezeket mon-dja: „Evek óta foglalkoznak a helybeli ér-dekeltek a városunkban felállítandó ipar-és kereskedelmi kamara kérdésével. Habár a „mozgalom” mindaddig eredményre nem vezetett, a Lloyd-társulat nemcsak hogy le-nem mondott az eszme megvalósításáról, hanem ellenkezőle folytatja figyelemmel kísérete a hazai kamarák hivatalos működé-sét és időközönként tanácskozásra tüzte ki a kérdés megoldását. Most p-dig, hogy a kereskedelmi miniszter hazánk összes kamaráit a folyó év október hó 3-ra szak-tanácskozmányra hívta össze, a mikor a ka-marai szervezet reformja és remélhetőleg a kamarák szaporítása is az erre hivatott szak-fértek által tárgyaltnál fog, a társulat vá-lasztmányra, megra adtna a kinalkózó alkalmat, folyó év szeptember 10-án tartott ülé-sében a városunkban föllállítandó ipar-és kereskedelmi kamara ügyében határozatilag kibonodta, hogy hivatközóssal a korábbi években egindított hasonló irányu mozgalmakra, nemkülönbözen a köztörv.-hat. bizott-ságokhoz, valamint a kereskedelmi miniszteriumhoz fölterjesztett emlékiratokra, meg fogja kerenni a városi tanácsot az iránt, hogy a szegedi kamara föllállítását a magas kormánytól kérelmezze, illetőleg szorgal-mozza.” Szex-özet. (Szeptember 17.) (B.) Szex. Késszár nagyban 49.—, ki-ésinyben 49,50 hordó néklül pr 100 Liter 3, belcörte 35 frt fogyasztási adó. Budapesti gabnathozás. (Szeptember 17.) Mársékelit kínálant, korlátolt vételkezdv Forgalom 15000 mm. Öszi buza 8,31—32 Tavasszi buza 8,91—92. Máj—juniusi tengertő 5-47—48. Öszi árpa 6,73—75. Hivatatos árfolyam a budapesti ár- és érték társadón 1889. évi szeptember hó 17-én, Magyar aranyárakadé 4. ss. 99,06 magyar papírárakadé 5. 94,85 magyar vasúti kották 97,75 magyar keleti vasúti államtkörv. 2. 112,25 magyar keleti vasúti államtkörv. 3. 104,75 magyar földhermonenti kötvény . . . 104,75 Temosvári földhermonenti kötv. számlák 104,75 Temosvári földhermonenti kötv. számlák 104,75 Horv. aranyon földhermonenti kötv. számlák 104,75 Magyar szőlődemarmentési kötvény . . . 99,50 Magyar nyegromény-sorozat kölcömb . . 138. — Tiszvályabányászati és szegedi vasutaj . . . 1,00. — Ostrák járadék pajuban 89,50 Ostrák járadék ezatubban 84,25 Ostrák járadék aranyban 110,1 1880-iki Ostrák államcsorog 137,70 Ostrák-magyar bankcsorog 908. — Magyar hitelbankcsorog 816,50 Ostrák hitelintézeti részvény 806,30 Cs. és ki. arany 5,88 30 frankos arany (Napoleond.) 9,49 Német bírodalmi márka 56,30 London 11,30 20 márkás arany 11,30 A vonat ind. Aradól érk. Aradra Csanal vegyevonatt regg. 6.30 este 7.— Budapesti személyvonat . . . d. u. 12,05 regg. 5.38 este 9.20 d. u. 8.58 Erdélyi vegyevonatt . . . d. u. 4.35 este 8.48 „ vegyevonatt Rad-ná-Lippáig . . . d. u. 2.17 regg. 7.44 „ személyvonat . . . regg. 6.06 d. u. 11.90 Tomosvári vegyevonatt regg. 6.12 regg. 9.37 „ d. u. 4.12 d. u. 4.06 Borossebesi vonat d. u. 4.42 regg. . . 05 „ „ regg. 6.30 d. u. 6.06 „ regg. 6.15 este 10.— Szegedi gyorsvonat. regg. 7.— este 8.50 „ személyvonat . . . d. u. 4.18 regg. 8.18 Felölös szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.

Table with multiple columns listing market prices for gold, silver, bank shares, and various commodities. Columns include 'Pénz' (Money) and 'Áru' (Goods) for various items.

M. k. áll. amvasutak. 61862-89. sz.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak vonalain szükséges folyt a czéltől való 100 csoport 4'51'26" szögű rendszerű egyszerű teljes keresztelés szállítási sára nyilvános pályázat hirdetetik.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és az 1890 ik évben érvényes becsandó országgyűlési, képviselő választók nevgyűjteménye...

Arad szab. kir. város központi választmánya

Arverési hirdetés.

Makkoltatás, illetve sertéslegelő bérbeadása iránti árverés az ezen térdőhivatalhoz tartozó lippai és solymos-milovai erdőkre nézve a térdőhivatali irodájában 1889. évi szeptember hó 24-én

Hirdetmény.

Az utóbbi időben az ebdth gyakrabban fordult elő, nehogy járványossá váljon, s a dühös ebek harapása által az emberekre, és házi állatokra át szármasson, a nagyméltóságú m. kir. földművelés ipar és kereskedelem ügyi miniszterium 1886 évi 13062 sz. a. kelt rendelete alapján a következő óvintézkedések tételnek közhírre.

Minden kutyának vagy más házi állatnak tulajdonosa a dühnek netalán kitérőse ellen a legnagyobb elővigyázatla utasítatik.

A kutyák eledelben és italban szűkséget ne szenvedjenek azoknak rohadat vagy büzös húst, vért, zsirt vagy ily f. le táplálékot adni tilos, a kenyér melyet a kutyák eledélül kapnak szletlennek vagy melegnek lenni nem szabad, nagyon hasznos nekik sózott kenyér és csont, ellenben forró étel ártalmas.

A kutyák mindég tisztán tartandók, helyhosok megnyirandók és gyakran vízben usztatandók, azokat ingerelni és nemősztonk kielégítésében akadályozni tilos.

Urbanyi, főkapitány.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vilgosi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Deutsch Sámuel vgrehajtatonak Schaff Mihály és neje Schaff Borbála végrehajtást szenvedő elleni 200 firtőkekövetelés és járuléka iránti vgrehajtási ügyében a vilgosi kir. jbiróság területén lévő Kovaszinczon fekvő a kovaszinczi 990 sz. tjkvben A+1 sor (6092 6093) hrsz. alatt foglalt szőlőből álo ingatlanságra az újabb árverést 1650 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölöt in gatlanság az 1889. évi Szeptember hó 20 lk napján délelőtt 10 órakor Kovaszincz községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Pénzt banküzlete BUDAPEST, IV., hatvani-utca 17. 881-1-10

Hirdetés. A nagyméltóságú földművelésügyi magy. kir. Miniszter 1888. évi szeptember hó 11-én 46151-III. sz. a következő körrendeletet boosátott ki:

Kéves haszon, nagy forgalom. Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecstült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel dusau elláttam kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérmű-áru gyermekjáték-üzletemet.

Hirdetmény. A fegyveradóról szóló 1883. évi XXIII. t. cz. 17. §-a értelmében közhírre tételik, miszerint a vadászatra nem használható fegyverekre vonatkozólag érvényesített fegyveradó kivetési listrom az adóügyi osztályban f. évi augusztus hó 5. napján készdődő 8napl közszemlére kitétetik oly czéltől, hogy azt mindenki megtekinthesse és esetleges kitogásait a fent kitézött határidő alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál beadhassa.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a cikkek finomsága felülmúlhatatlanok. Egy végváson 30 rőt. 4.50 5.50 6. - 7. - 8. rft. Csoda creasz és szilvái vason 5. 6. 7. 8. 15 forintig.